

KVALITATIV FORSKNING FOR PRAKTIKERE

Flere ressurser

Kapittel 2 Forskningsdesign

Yale University: Fundamentals of Qualitative Research Methods. Serie på seks videoer med blant annet hvordan man formulerer et forskningsspørsmål.

https://www.youtube.com/playlist?list=PLqHnHG5X2PXCSCMyN3_EzugAF7GKN2poQ

Ethnography Atelier: Podkast-serie med forskere som deler sine erfaringer med ulike design og metoder, som for eksempel dagbokstudier, digitale og visuelle metoder og komparativ casedesign.

<https://www.ethnographyatelier.org/podcast>

Linda Bloomberg: Fundamentals of Qualitative Research. En times webinar om hva som kjennetegner kvalitativ forskning, underliggende filosofiske antakelser og utviklingstrekk.

<https://www.youtube.com/watch?v=ylDoAOZXHKA&t=230s>

Sage Research Methods Community Blog: Bloggen dekker et bredt spekter av emner knyttet til kvalitativ forskning, inkludert diskusjoner om spesifikke forskningsdesign og metodologiske utfordringer. <https://researchmethodscommunity.sagepub.com/blog/tag/Qualitative>

Tre gode metodebøker om forskningsdesign:

- Czarniawska, B. (2014). *Ute på fältet, inne ved skrivbordet*. Studentlitteratur.
- Maxwell, J. A. (1996). *Qualitative research design: An interactive approach*. Sage.
- van Aken, J. & Berends, H. (2018). *Problem solving in organizations* (3. utg.). Cambridge University Press.

Eksempler på relativt nylige artikler med gode forskningsdesign (se referanselista for detaljer):

- Fisher, Pillemer og Amabile (2018) kombinerer dagbokstudie med intervju.
- Bailey, Madden og Lips-Wiersma (2025) har en intervjustudie med et godt eksempel på et heterogent utvalg med individer fra tre profesjoner.
- Hoppmann, Richert og Busch (2023) viser en casestudie som effektivt kombinerer aksjonsforskning, intervju og observasjon.

Tilleggsmateriell til **KVALITATIV FORSKNING FOR PRAKTIKERE** av Arne Carlsen og Jon Erland Lervik. Utgitt 2025

CAPPELEN DAMM AKADEMISK

Kapittel 3 Intervju – deltakelse og fortelling

Fascinerende artikkel om hvordan en av verdens ledende biografer arbeider med sitt intervjumateriale: <https://every.to/p/note-taking-lessons-from-america-s-greatest-biographer>

Gode etnografiske innganger til intervjuing fra forbruksforskning: <https://vimeo.com/1269848>

Harlene Anderson er en ledende stemme innen familierapi (se også referansen til artikkelen hennes). I denne videoen snakker hun om å innta en ikke-vitende holdning og å holde tolkningsrommet åpent i den profesjonelle samtalen: <https://www.youtube.com/watch?v=tynNMntSEUY>

Dan P. McAdams er nåtidens mest kjente narrative psykolog. Han har lenge vært en del av et forskningsmiljø som intervjuer folk om deres liv ut fra en bestemt metode: <https://cpb-us-e1.wpmucdn.com/sites.northwestern.edu/dist/4/3901/files/2020/11/The-Life-Story-Interview-II-2007.pdf>

Kapittel 4 Observasjon

Om innsamling av digitale dagboknotater:

<https://researchmethodscommunity.sagepub.com/blog/diary-methods-digital>

Kontrollert brukerobservasjon i design: <https://doga.no/en/tools/inclusive-design/tools-and-methods/tools/1.-controlled-observation/>

Flere praktiske tips om observasjon: <https://qualpage.com/2017/04/07/tips-for-observing-and-taking-field-notes-in-qualitative-studies/>

Annerledes og lettrent om å trene observasjonsevnen: <https://thinkingmuseum.com/2022/06/29/9-thinking-routines-to-improve-your-powers-of-observation/>

Om hvordan det å observere de små tingene og å ta brukerblikket er avgjørende for god design: https://www.ted.com/talks/paul_bennett_design_is_in_the_details

Kapittel 5 Aktiv utprøving

Antologien *Aksjonsforskning i Norge: Teoretisk og empirisk mangfold* (Gjølterud et al., 2017) er åpent tilgjengelig her: <https://doi.org/10.23865/noasp.17>

Ressursside om appreciative inquiry: <https://aicommons.champlain.edu/>, og det mest sentrale læringssenteret i dag: <https://appreciativeinquiry.champlain.edu/>

Tolv korte veiledninger om aksjonsforskning: <https://www.actionresearchtutorials.org/tutorial-videos>

Professor David Coghlan om «hvordan studerer du organisasjoner fra innsiden?»: <https://www.youtube.com/watch?v=XUKUyVUgvp0>

Kapittel 6 Analyse – fra data til funn

Live koding: Klokt fra Martha Feldman, ledende kvalitativ forsker, om live koding:

<https://projectscrib.org/2014/11/10/go-where-the-energy-is-an-interview-with-martha-feldman/>

Reflekterende team: For en mer radikal inkludering av informanter kan en vurdere en tilnærming kalt «reflekterende team» fra familierapi (T. Andersen, 1991). Familien får observere fagteamets diskusjoner om dem og settes i førersetet for analysen. Se Høydahl (2015) for et utmerket eksempel fra aksjonsforskning. For en fiktiv illustrasjon, se: <https://www.youtube.com/watch?v=zW3LI8Je1yQ>

Alternative tolkninger: Filmen Rashomon av Akira Kurosawa er en fascinerende klassiker som kan forstås på mange plan. Ett av dem handler om tolking av erfaringer gjennom historier og hvilken tolkning som har størst gyldighet.

Kapittel 7 Skriveprosessen

Skriver du lesbart? Teksten din kan vurderes her: <https://ordvekten.no/app>

Blogg med skrivetips av Thomas Basbøll, skriveveileder ved Copenhagen Business School:

<https://inframethodology.cbs.dk/#students>

Veileder for hvordan formulere seg i diskusjonskapittelet: <https://apastyle.apa.org/instructional-aids/discussion-phrases-guide.pdf>

Mer om informasjonssøk, studieteknikk, kildebruk og akademisk skriving, uavhengig av studiested og emne: www.sokogskriv.no

Kildekompasset – utviklet av en gruppe universiteter – viser hvordan du henviser riktig til kilder og hvordan du vurderer kvaliteten på en kilde: <https://www.kildekompasset.no>

Linn Nygaard (2017) har mange kloke råd om gode skrivevaner og godt språk

Kapittel 8 Kvalitet og etikk

Enkel og fin sjekkliste fra Marit Leegaard om kvalitet i kvalitativ forskning:

<https://doi.org/10.4220/Sykepleienf.2019.53932>

Katrine Fangen har laget en god oversikt over etiske overveielser i kvalitativ forskning:

<https://www.forskningsetikk.no/ressurser/fbib/metoder/kvalitativ-metode/>

God samleside for podkast om kvalitativ forskning: <https://tqr.nova.edu/research-podcasts/>

David Silverman, en av nestorene på feltet, har en ypperlig samleside om tilnærminger og kvalitetskriterier for kvalitativ forskning: <https://study.sagepub.com/dqr5>

To virkelig gode kilder om kvalitet i kvalitativ forskning er en bok av Mario Small og Jessica Calarco fra 2022 og en klassisk artikkel av Sarah Tracy fra 2010, se referanselista for begge.

Kapittel 9 Hvordan bruke generativ KI?

Oversikt over bruk av ChatGPT og KI ved flere av landets utdanningsinstitusjoner:

<https://studenthjelpen.no/chatgtp-studieinstitusjoner/>

The Alan Turing Institute: <https://www.turing.ac.uk/>

Mer fra Ethan Mollick (Mollick, 2024): <https://www.moreusefulthings.com/resources>

Tips fra Microsoft: <https://www.microsoft.com/en-us/microsoft-365-life-hacks/writing/try-using-ai-to-enhance-your-writing>

Uppsala universitet om bruk av KI i undervisning og forskning:

<https://www.uu.se/en/staff/gateway/teaching/ai-in-teaching-and-learning/using-generative-ai--for-teaching-and-learning>

Praktisk, grundig og nylig innføring fra KI-spesialist Andrej Karpathy om bruk av store språkmodeller: <https://www.youtube.com/watch?v=EWvNQjAaOHw>

Mer om kunsten å lage gode instruksjoner:

- Guru <https://www.getguru.com/reference/ai-prompt-generator>
- Khrono <https://www.khrono.no/slik-snakker-du-med-kunstig-intelligens/934022>
- ClickUp <https://clickup.com/templates/ai-prompts/qualitative-research>
- Harvard University <https://www.huit.harvard.edu/news/ai-prompts>
- Hatchworks <https://hatchworks.com/blog/gen-ai/generative-ai-prompt-guide/>
- Codecademy <https://www.codecademy.com/article/ai-prompting-best-practices>

Referanser

Andersen, T. (1991). *The reflecting team: Dialogues and dialogues about the dialogues*. W. W. Norton & Co.

Bailey, C., Madden, A. & Lips-Wiersma, M. (2025). Experiencing meaningful work through worthwhile contributions: A critical discourse analysis. *Human Relations*, 78(5): 550–557.

Fisher, C. M., Pillemer, J. & Amabile, T. M. (2018). Deep help in complex project work: Guiding and path-clearing across difficult terrain. *Academy of Management Journal*, 61(4), 1524–1553.

Gjølterud, S., Hiim, H., Husebø, D., Jensen, L. H., Steen-Olsen, T. H., & Stjernestrøm, E. (2017). *Aksjonsforskning i Norge: teoretisk og empirisk mangfold* (s. 471). Cappelen Damm Akademisk/NOASP (Nordic Open Access Scholarly Publishing).

Hoppmann, J., Richert, M. & Busch, T. (2023). Not my business: How individuals' role identities shape sensegiving during corporate sustainability initiatives. *Organization & Environment*, 36(4), 529–558.

- Høydahl, V. (2015). *Hver gang vi møtes. Bruk av reflekterende team for å fremme godt samarbeid mellom studenter i studentbolig* [Masteroppgave]. VID vitenskapelige høyskole.
- Mollick, E. (2024). *Co-intelligence: Living and working with AI*. Penguin.
- Nygaard, L. P. (2017). *Writing Your Master's Thesis – From A to Zen*. Sage.
- Small, M. L. & Calarco, J. M. (2022). *Qualitative literacy: A guide to evaluating ethnographic and interview research*. University of California Press.
- Tracy, S. J. (2010). Qualitative quality: Eight «big-tent» criteria for excellent qualitative research. *Qualitative Inquiry*, 16(10), 837–851.